

תשע"ט 2019, סמסטר א', יום ד' 20-16, 4 נ"ז, תואר שני

מדיניות ושירותים חברתיים

ד"ר עינת לביא

elavee@univ.haifa.ac.il

טלפון: 04-6647922

שעת קבלה: יום רביעי, 16-14, בתיאום מראש. חדר 705 בניין אשכול.

מטרות הקורס: כחלק מהשינויים מרחיקי הלכת שעברה מדינת הרווחה בעשורים האחרונים, השתנו אופיים וצורתם של המדיניות והשירותים החברתיים הנגזרים מכך. מטרת הקורס הינה להקנות ידע וכלים להבנה וניתוח של המדיניות החברתית והשירותים החברתיים, הן ברמת המקרו והן ברמת המיקרו. ברמת המקרו, הקורס יסקור את ההתפתחות ההסטורית של מדינת הרווחה והמדיניות החברתית, וינתח תהליכים שהתרחשו במדיניות החברתית בעולם בכלל ובישראל בפרט. זאת, תוך בחינת הדרכים השונות והמשתנות לאספקת שירותים חברתיים. ברמת המיקרו, הקורס יתמקד בעובדי הארגונים, ספקי השירותים החברתיים בעידן של ניהול ציבורי חדש. נבחן את דרכי ההתמודדות וההשפעות של תהליכי קבלת ההחלטות של עובדים אלה על מגוון היבטים של המדיניות החברתית כיום. כמו כן, ננתח תהליכים ומגמות מרכזיות באספקת שירותים חברתיים לקבוצות אוכלוסיה שונות בישראל ונבחן את מקומם של שירותים אלה בחלוקת המשאבים והשפעה על אי שוויון בחברה.

ציפיות ודרישות: נוכחות חובה בשיעורים, קריאה מראש לפי תכנית הקורס, השתתפות פעילה.

מטלות עיקריות:

הצגת נושא המחקר בכיתה: 20%

עבודה מסכמת: 80%

העבודה המסכמת הינה אמפירית ואיכותנית ומבוססת על סקירת ספרות וראיונות. הנחיות למטלות ולעבודה המסכמת ינתנו במהלך הקורס.

תכנית הלימודים

מבוא לקורס ומבוא למדינת הרווחה

רוזנהק, זאב. 2010. *מדינת הרווחה: אזרחות, זכויות וחלוקת משאבים*, בתוך מקראת הקורס "אזרחות, זכויות וחלוקת משאבים", האוניברסיטה הפתוחה.
דורון, אברהם. 1987. *מדינת הרווחה*, מהותה ושלבי התפתחותה. בתוך: *מדינת הרווחה בעידן של תמורות*. ירושלים: הוצאת מאגנס. פרק א', 1-41.

Esping-Andersen, Gosta. 1990. The Three Political Economies of the Welfare State. *International Journal of Sociology*, 20, 3, 92–123.

Pierson, Paul. 2006. *Beyond the Welfare State: The New Political Economy of Welfare*. 3rd edition, Cambridge, UK: Polity Press. Chapter 1 (9-26).

מדינת הרווחה בישראל

דורון, אברהם. 2007. *עיצוב מדיניות הרווחה בישראל, 2000-2005*. בתוך: א' אבירם, ג' גל וי' קטן (עורכים), *עיצוב מדיניות חברתית בישראל: מגמות וסוגיות* (עמ' 57-33). ירושלים: מרכז טאוב.

כץ, חנה וצפדיה, ארז. 2010. *מבוא: המקף בין הפקרה והשגחה*. בתוך ח' כץ וא' צפדיה (עורכים), *מדינה מפקירה מדינה משגיחה: מדיניות חברתית בישראל 1985-2008* (עמ' 31-7). תל אביב: רסלינג.

רוזנהק, זאב. 2007. דינמיקות של הכלה והדרה במדינת הרווחה הישראלית: בניית מדינה וכלכלה מדינית. בתוך: ח. הרצוג, ט. כווכבי וצלניקר, ש. (עורכים). *דורות, מרחבים וזהויות*. (עמ' 349-317). ירושלים: מכון ון ליר והקיבוץ המאוחד.

אספקת שירותים חברתיים

Spicker, Paul. 2014. *Social policy: Theory and practice*. Policy Press. Chapter 1 + Chapter 13: The organization of public services, and chapter 15: Service delivery.

<http://www.spicker.uk/social-policy/socadmin.htm>

Social administration

ספקי שירותים חברתיים ברמת הרחוב

- Gofen, Anat. (2014). Mind the Gap: Dimensions and Influence of Street-Level Divergence. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 24, 2, 473–93.
- Lavee, Einat. 2016. Low-Income Women's Encounters with Social Services: Negotiation over Power, Knowledge and Respectability. *The British Journal of Social Work*, bcw131
- Lavee, E., Cohen, N., and Nouman, H. (2018). Reinforcing state responsibility? Influences and Practices in Street-Level Bureaucrats' Engagement in Policy Design. *Public Administration*.
- Lipsky, Michael. 2010. *Street-level bureaucracy: Dilemmas of the individual in public services* 30th anniversary edition. New York, NY: Russell Sage.
- Maynard-Moody, Steven, and Michael Musheno. 2000. State agent or citizen agent: Two narratives of discretion. *Journal of Public Administration Research and Theory* 10, 2, 329-358.

סביבה משתנה: הניהול הציבורי החדש והשפעתו על ספקי שירותי רווחה

כהן, ניסים ומזרחי, שלמה. 2017. הניהול הציבורי החדש. בתוך: מבוא למינהל וניהול ציבורי (פרק 9). הוצאת האוניברסיטה הפתוחה.

- Brodkin, Evelyn. Z. 2011. Policy work: Street-level organizations under new managerialism. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 21, 253-277
- Pollitt, Christopher, and Geert Bouckaert. 2011. *Public Management Reform: A Comparative Analysis*. 3rd ed. Oxford: Oxford University Press.

ארגונים, עובדים, ומדיניות חברתית

Allard, W. Scott and Mario L. Small. 2013. Reconsidering the Urban Disadvantaged: The Role of Systems, Institutions, and Organizations. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 647, 1, 6-20.

*Kissane, Rebecca J. 2012. Poor Women's Moral Economies of Nonprofit Social Service Use: Conspicuous Constraint and Empowerment in the Hollow State. *Sociological Perspectives*, 55, 1, 189-211.

Small, Mario L. 2006. Neighborhood Institutions as Resource Brokers: Childcare Centers, Inter-Organizational Ties, and Resource Access among the Poor. *Social Problems*, 53, 274-292.

*Small, Mario. L. 2009. *Unanticipated Gains: Origins of Network Inequality in Everyday Life*. New York: Oxford University Press.

*Smith, Steven R. 2010. Nonprofits and Government: Implications for Policy and Practice. *Journal of Policy Analysis and Management*, 29,3, 621-625.

שינויים בארגון שירותים חברתיים בישראל

בניש, אבישי. 2012. שירותי הרווחה במאה ה-21: מגמות ואתגרים. *בטחון סוציאלי*, 90, 13-5.

דורון, אברהם. 2003. משטר הרווחה במדינת ישראל: מגמות השינוי והשלכותיהם החברתיות. *סוציולוגיה ישראלית*, ה', 417-434.

מרון, אסא. 2015. מגמות ותהליכי הפרטה בשירותים החברתיים בישראל, בתוך יצחק גל נור, אמיר פז-פוקס ונעמיקה ציון, (עורכים), *אחריות המדינה והגבול בין הציבורי לבין הפרטי*, מכון ון ליר, עמ' 87-137.

קטן, יוסף. 2007. הפרטה חלקית של שירותי רווחה אישיים. בתוך: א' אבירם, ג' גל וי' וקטן (עורכים), *מדיניות חברתית בישראל: מגמות וסוגיות* (עמ' 101-130). ירושלים: מרכז טאוב.

Cohen, Nissim, Avishai Benish and Aya Shamriz-Ilouz. 2016. When the Clients Can Choose: Dilemmas of Street-Level Workers in Choice-Based Social Services. *Social Service Review*, 90, 4, 620-646.

שירותים חברתיים והשפעתם על אי שוויון + שיעור מתודולוגי

Jordan, Jason. 2006. Mothers, wives, and workers: Explaining gendered dimensions of the welfare state. *Comparative political studies*, 39, 1109-1132.

Lavee, Einat, and Orly Benjamin. 2015. Working-Class Mothers' School Involvement: A Class-Specific Maternal Ideal?: *The Sociological Review*, 63, 3, 608-625.

Orloff, Ann. 1996. Gender in the welfare state. *Annual Review of Sociology*, 22, 51-78.

הולר, רוני וגל, גיוני. 2011. סבסוד מסגרות לגיל הרך: ישראל בפרספקטיבה בינלאומית משווה. *בטחון סוציאלי*, 87, 63-37.

פרץ, נדב. 2010. לגרום לאבות לטפל- חופשת לידה לאבות בישראל: המלצות למדיניות. ירושלים: מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל.

פגישות אישיות לקראת הגשת עבודה מסכמת

מצגות סטודנטים

אתרים רלוונטיים למידע על מדינת הרווחה, מדיניות חברתית ושירותים חברתיים בישראל:

מרכז אדווה- מידע על שוויון וצדק חברתי בישראל www.adva.org

מרכז ישראלי לקידום צדק חברתי- socialjustice@socialjustice.org.il

מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל- www.taubcenter.org.il

המוסד לביטוח לאומי- www.btl.gov.il